

כרוב החמור

מתוך א. לאנג "ספר האגדות הצהוב"

ציורים ה. פורד

1894

חי פעם צייד צעיר שהסתובב באומץ רב ביערות. הוא היה עליז וקל תנועה ופעם פגש ביער אישה מכוערת וזקנה שאמרה לו "בוקר טוב, צייד. אתה נראה עליז ומרוצה מעצמך, אבל אני רעבה וצמאה. אנא תן לי דבר מה לעודד את נפשי." הצייד ריחם על האישה ונתן לה כל מה שהיה יכול, וכשרצה ללכת הלאה אמרה האישה: "אני רואה כי לבך טוב ולכן אתן לך מתנה. לך ישר מכאן ותוך זמן קצר תגיע לעץ שעליו יושבים שישה עורבים. הם מחזיקים גלימה בטופריהם ורבים מי ישמור אותה לעצמו. כוון את הרובה שלך וירה בהם. העורבים יברחו אבל אחד מהם

ייפול לארץ וגם הגלימה תיפול. הגלימה הזו היא גלימת המשאלות ואם תלבש אותה ותביע משאלה היא תעביר אותך לכל מקום בעולם שתרצה להיות בו. ומהעורב ההרוג תוציא את לבו ותבלע אותו. אז כל בוקר תמצא מטבע זהב תחת הכרית שלך."

הצייד הודה לאישה והלך בדרכו אך לא לגמרי האמין לדבריה. בכל זאת אחרי שעבר כברת דרך שמע קרקורי רוגז של עורבים על עץ וראה את הציפורים הנלחמות ביניהן.

"הי!" אמר לעצמו "הרי זה בדיוק מה שאמרה הזקנה!" הוא ירה בעורבים ועל הארץ נפל עורב וגם גלימה גדולה. הוא הוציא את לבו מהעורב ההרוג ובלע אותו. אחר כך לקח את הגלימה וחזר הביתה.

למחרת כשהתעורר בדק האם האישה צדקה וכשהרים את הכרית שלו מצא תחתיה מטבע זהב, ועוד מטבע למחרת וכך כל יום כשקם

בבוקר.

הוא אסף הרבה זהב אבל אחר כך חשב "מה בצע מהזהב כשאני יושב בבית. מוטב שאלך לסוב את העולם הרחב." הוא נפרד מהוריו ויצא לדרך, כשהרובה והגלימה על כתפיו. הוא טייל הרבה ויום אחד ראה לפניו טירה גדולה. כשהתקרב ראה באחד החלונות אישה זקנה ונערה צעירה ויפה ביותר. היופי של הנערה כבש את לבו והוא אמר לעצמו "טיילתי כבר הרבה. עכשיו אנסה לנוח ואולי יקבלו אותי כאן בטירה." האישה הזקנה שבטירה הייתה מכשפה רעה, שהחזיקה את הנערה כמשרתת באיומים שונים. כשראתה את הצייד אמרה לנערה: "האיש שבא הנה מחזיק באוצר גדול. הזכות שלנו להחזיק בחפצים אלה גדולה מזכותו. בקרבו לב של עורב שנותן לו כל בוקר מטבע זהב תחת כרית שלו, ועל כתפיו גלימת משאלות. נשתדל

לקח את אלה ממנו." היא הסבירה לנערה כיצד אפשר להוציא את לב העורב מהבחור, וכשהנערה התנגדה לכך איימה עליה במילים קשות. הצייד נכנס לטירה, התקבל שם בסבר פנים יפות ונשאר זמן מה. מהר מאוד התאהב בנערה היפה, חשב רק עליה ומילא את כל גחמותיה ברצון. ויום אחד המכשפה הזקנה אמרה לנערה "זאת הזדמנות. נוציא ממנו את לב העורב בלי שירגיש בכך." היא הכינה שיקוי מיוחד ונתנה אותו בגביע לנערה היפה שהעבירה את הגביע לצייד. "שתה זאת, יקרי" אמרה בהגישה לו את הגביע. הוא שתה וכשבלע את השיקוי לב העורב יצא מפיו. הנערה תפסה אותו ובלי למסור למכשפה בלעה אותו בעצמה. מאותו יום היא מצאה מטבע זהב מדי בוקר תחת הכרית שלה. הצייד לא מצא יותר זהב בבוקר, אבל היה כה מאוהב בנערה

היפה שלא שם בכלל לב לכך.
כמה ימים אחר כך אמרה המכשפה שוב "לקחנו ממנו את לב העורב ועכשיו צריך גם לגזול את הגלימה."
שוב איימה המכשפה על הנערה ובלית ברירה זו הסכימה לשתף פעולה. היא נעמדה ליד חלון ובפנים מהורהרות הסתגלה למרחקים.
"מדוע את נראית כה עצובה?" שאל אותה הצייד.
"כי אני רואה מכאן את הרי הבזלת ועליהם המון אבנים יקרי ערך נוצצים בשמש. הייתי מאוד רוצה להיות שם ולאסוף מהאוצרות האלה, אבל זה רחוק מאוד. איך אוכל למלא את משאלתי? רק ציפורים יכולות להגיע לשם."
"אם רק זאת הבעיה, תכף נוכל להסדיר את הדבר" ענה הצייד. הוא עטף אותה בגלימה שלו ואיחל לעצמו להיות על הר הבזלת. ואמנם תוך רגע הם מצאו את עצמם על ההר הגבוה בין אבני חן הנוצצות ואספו שם אבנים היפות והיקרות

ביותר. הצייד שרצה לבלות עוד לבדו עם הנערה
אמר לה:

"אני רדום קצת. הבה ונשב כאן קצת וננוח לפני
שנחזור הביתה." הוא הניח את ראשו בחיקה
ונרדם.

בהתאם להוראות המכשפה הנערה הורידה ממנו
את הגלימה, עטפה בה את עצמה ואיחלה להיות
בבית. הצייד נשאר לבדו בפסגת הר הבזלת,
שממנו לא יכול היה לרדת. הוא ישב שם בודד,
חסר אונים ומאוכזב ממעשה בגידה של הנערה.
עננים עברו סביב פסגת ההר, שהיה גבוה מאוד.
פתאום הצייד ראה שענן קטן אחד נתפס בין
הסלעים ונשאר שם תקוע בלי אפשרות להמשיך
בדרך. "הנה הזדמנות" חשב. הוא רץ אל הענן
הקטן, עזר לא להשתחרר מהסלעים, התיישב
עליו ועף עליו כמו על שטיח מעופף.

משקלו של הצייד מנע מהענן הקטן להתרומם
גבוה כמו העננים האחרים והוא נע קרוב לפני

האדמה, ובמקום אחד עבר סמוך לצמרת של עץ
צפצפה גבוה. הצייד תפס בענף העץ ונתלה עליו,
והענן המשוחרר ממשקלו התרומם לגובה
והמשיך הלאה.

הצייד ירד למטה ומצא את עצמו בגן ירקות. הוא
הביט סביב וחשב "אילו היה לי לפחות משהו
לאכול. אני רעב מאוד ולא יהיה לי כוח להמשיך
ללכת. וכאן אינני רואה שם עץ פרי, לא תפוח, לא
אגס, רק כרוב או חסה." ואחר כך חשב עוד
"לפחות אוכל קצת ירק. אינני רגיל לאוכל כזה וזה
לא נראה לי טעים במיוחד אבל לפחות ירענן
אותי."

הוא מצא ראש כרוב יפה, הוריד ממנו עלה
והתחיל לכרסם. אך כשרק בלע כמה נגיסות
הרגיש משהו מוזר. צמחו לו ארבע רגליים, ראשו
גדל ועליו הופיעו שתי אוזניים ארוכות והוא ראה
בחלחלה שהפך לחמור. הוא נבהל נורא ולא ידע
מה לעשות, אלא שהרעב עדיין הציק לו. הוא עבר

להעניש את מי שגרם לי את הצרות האלה." ואז
טיפס מעל קיר גינת הירקות והלך לחפש את
הטירה של המכשפות.

תוך יומיים ראה שוב את המקום. עכשיו חיפש
ומצא חתיכת עץ חרוכה, השחיר באפר את פניו
כדי שלא יכירו אותו, פנה לטירה וביקש רשות
ללון.

"אני עייף מאוד ולא אוכל להמשיך בלי לנוח
קודם" סיפר.

המכשפה הזקנה לא הכירה את פניו המושחרים.
היא קיבלה אותו ושאלה מי הוא ומאין הוא בה
והוא סיפר:

"אני שליח המלך ונשלחתי למצוא עבורו את
הירקות הטעימים ביותר לסלט. היה לי מזל
ומצאתי גינה בה צומח כרוב נהדר ולקחתי אתי
דוגמאות. אלא שעברתי כבר דרך ארוכה והכרוב
מתחיל לנבול. אני חושש שלא אוכל להציג אותו
לפני המלך."

לערוגת חסה, נגס עלה מאחד הראשי הירק ושוב
הרגיש בתחושה מוזרה - הפך חזרה לאדם.
כל זאת עייף אותו מאוד והוא נשכב בין הערוגות
ונרדם. למחרת בחר ראש כרוב יפה ועוד ראש
חסה ושם אותם לתרמיל. הוא אמר לעצמו "זה
יעזור לי להחזיר לעצמי את מה שנגזל ממני וגם

הדבר סיקרן את הזקנה והיא ביקשה "אולי תיתן לי לטעום מהכרוב. אני מבינה היטב בירקות." "מדוע לא" ענה "יש לי שני ראשים ואוכל לתת לך אחד. הוא הוציא את ראש הכרוב מהתרמיל ונתן לה. המכשפה לא חשדה בדבר ורצתה מאוד לטעום מכרוב של המלך. היא לקחה אותו למטבח ובישלה אך עוד לפני שהעלים התרככו לקחה אחד ונגסה בו. לא הספיקה אפילו לבלוע את הנגיסה כשאיבדה את צורת אנוש, הפכה לחמור אפור ודהרה מהמטבח לחצר. הכרוב המבושל נשאר על השולחן. הצייד נכנס למטבח, ראה את הכרוב המבושל, שם אותו על צלחת והביא לחדר בו ישבה הנערה היפה. "הנה אמא שלך בישלה לך ארוחה" אמר. "זו לא אמא שלי רק המטפלת ואני חייבת למלא את הוראותיה" ענתה הנערה. "מי שהיא לא תהיה, בכל אופן הכינה לך מנה" אמר הצייד "אינני יודע איפה היא."

הנערה אכלה מהכרוב. גם היא, כמובן, הפכה לחמור ורצה לחצר. אזי הצייד רחץ את פניו, יצא לחצר ואמר לשני החמורים "עכשיו תקבלו עונש על הגזל והסבל שגרמתן לי." הוא קשר את החמורים בחבל והוביל אותם לטחנת קמח הקרובה. שם דפק בחלון וכשהטוחן שאל על רצונו אמר "יש לי פה שני חמורים סוררים ואני מוכן לתת לך אותם לעבודה לחודש ימים. אבל תאכיל אותם רק בקש ושלוש פעמים ביום תן לכל אחד שלוש מכות טובות. זה כל התשלום שאני רוצה עבור עבודתם אצלך." הטוחן שמח לקבל שתי חיות עבודה כל כך בזול והסכים מיד, והצייד חזר לטירה, והחליט לבלות בינתיים שם. אלא שכעבור שבועיים חזר לטירה הטוחן עם חמור אחד. הוא סיפר: "החמור הזקן שלך לא החזיק מעמד יותר מיומיים

וביקשה סליחה על כל שגרמה לו. היא הסבירה שהכל היה בגלל איומי המכשפה ששלטה בה, הראתה לו איפה מוסתרת גלימת המשאלות והבטיחה להכין שיקוי פלא כדי להחזיר לו את לב העורב המביא זהב מדי בוקר. אך אז אמר הצייד "לא, שמרי את לב העורב אצלך, כי אני לוקח אותך לאישה וממילא נמצא את מטבע הזהב היומי תחת הכרית המשותפת שלנו."

והתפגר. וזה השני, הצעיר, נראה כל כך עלוב שגם הוא לא יחזיק זמן רב בעבודה. לא ארצה שגם זה ימות אצלי. " הצייד ריחם על החמור ונתן לו לאכול מהחסה שעדיין שמר בתרמיל. ואז הנערה יפה חזרה לצורתה האנושית. היא נפלה לפניו על ברכיה